

יחידת חיל-השיחרור באסע בשמח אלג'ירי משוחרר

מטעם ממשלת אלג'יריה החופשית לאחות אחים מוסלמית יהודית, התנהלה בסתר פעולה ענפה לשינוי הקו של הארגון היהודי. תגובת האו"ם התאימה לאופי המזוהם של גוף פאשיסטי-אנטישמי זה. הוא החל מפרסם בבסאנוני ידיעות, כאילו שלחה ממשלת ישראל מדרוכים, אנשי ההגנה ואצ"ל לשעבר, כדי לכוון את הארגון ברוח האו"ם. בזאת קיפו הפאשיסטים להרחיק ריב בין היהודים והפל"ן, וגם בין ישראל והנשיא דה-גול.

סיפור משעשע התפרסם ב-20 בדצמבר בשבועון לה-קאנאר אנטינה («הברז הכבול») שהוא בסאנוני ליברלי, הגדוש אינפורמציה מהימנה, המנוסחת בצורה היתולית-לכאורה. בסיפור נאמר, כי שני שליחים של מנגנון-החושך הישראלי ביקרו באלג'יריה והיו במשך כמה שבועות אורחי המפקדה של האו"ם. לאחר שחזרו, מסרו לראשי המנגנון דו"ח ממזה על המחירת הזאת. המנגנון הישראלי ביקש לעשות טובה לעמיתו הצרפתי, והעביר את הדו"ח למנגנון-החושך הצרפתי. אולם זה לא היה מרוצה מכך — כי הוא עצמו משתף פעולה בחשאי עם האו"ם, בניגוד להוראות דה-גול.

נגעתי בעדינות בסכך בעיית אלה. צינורלי ידע היטב את הנעשה, אך לתמוהני ולשמחתי לא התרגש מן הדברים. הוא היה מוכן להניח כי הידרדרות ארגון-ההגנה היהודי היה באמת תוצאה של מקרה-ביש, שהמייסדים לא התכוונו לו, וכי ניתן לתקן את הדבר.

למדתי להעריך מתניות זו של הנהגת הפל"ן — מתניות המתבטאת בשטחים רבים. לגבי הנהגה העומדת במלחמה עקובה-מדם מזה שבע שנים תמימות, שאנשיה עונו במרתפי עינויים בנוסח הגסטאפו, ושרבבות מאוהדיה חוסלו במיצעיה-השמדה בנוסח אייכמן, מתניות זו היא הישג נאדרי יותר מכל עובדה אחרת מעוררת מתניות זו תקחה שאלג'יריה החדשה תהיה מדינה סימפאטית באמת.

★ ★ ★

„שגיאותיו של עבד אדינאצר...“

היתה דמותה של אלג'יריה העצמאית? דעותיו של צינורלי היו שקולות, מתונות ותקיפות. לא היתה עוד מדינה, פרט למדינת ישראל, שכבר בטרם קמה היתה דמותה כה ברורה ומגובשת. לגבי המשטר: אלג'יריה תהיה מדינה סוציאליסטית ודמוקרטית. למעשה שוב אין ויכוח אמה המשטר הראוי למדינה חדשה ובלתי-מפותחת. כל מדינות אפריקה צועדות בהכרח, באות כיוון, אפילו אם מנהיגיהן אינם רוצים בכך. גם חביב בורגיבה נאלץ להלאים את החברות גדולות ולבצע דרורמה אגרארית. עבודתו תהיה קלה יותר, כי הצרפתים עצמם הלאימו, למחרת מלחמת-העולם השנייה, את כל השרותים ואת רובה של התעשייה הכבדה

להעביר. עברו הימים בהם יכול היה קולה של ממשלת ישראל להזיק לנו. אחרי הפסקה קצרה, נגע בנקודה כאובה שניה. טוב, נניח שממשלתכם מצביעה נגדנו. יש לה קשרים עם צרפת, יש לה תחייבויות, אפשר להבין את הכל. אבל מדוע היא צריכה למסור הכרזות? ההכרזות גרועות הרבה יותר מן ההצבעות עצמן!

הבנתי למה התכוון. כל הכרזה של ציג ישראל באו"ם בעניין אלג'יריה משמשת חומר-דלק למכונת-התעמולה של הפאשיסטים הצרפתיים באלג'יריה, שמטרתה להשפיע על היהודים שם. בשנים האחרונות נעשתה פעולה נמרצת על-ידי כמה וכמה גורמים, ביניהם ד"ר נחום גולדמן, לבלום את פי הממשלת הישראלית. אך בהצלחה זעומה. לעתים קרובות משתדלים הנציגים הישראליים להיות אדוקים יותר מן האפיפיור הצרפתי.

הנה, לפני כמה שבועות, בימי שביתת-הרעב של בן-בילה, הועלתה באו"ם הצעה לתבוע מצרפת לשפר את תנאי-המאסר של רבבות האלג'יריים הכלואים. זה לא עניין פוליטי. זה עניין הומאניטארי. ישראל נמנעה מהצבעה, יחד עם שלושים יודיות אחרות של צרפת. בסדר. אבל היא לא הסתפקה בכך. בניגוד לכל שאר המדינות שנמנעו, דרשה ישראל את רשות הייבוא ומסרה הודעה, שנימקה את ההימנעות שלה. זה היה חומר-תעמולה נגדנו. מדוע? לשם מה?

★ ★ ★

עצותיו של בן-גוריון

מן הקיר הסתכלו בנו תצלומי-ענק של חיילים אלג'יריים, שהוכיחו איך שהוא את תמונות אנטי-הפלמ"ח, שהתפרסמו בימים הטובים על שערי העולם הזה הישן. אך אפילו מלחמת הפלמ"ח, אצל ולח"י היתה מצומצמת ממלחמתו של עם זה, הלוחם מזה שבע שנים מלחמה אכזרית נגד אויב בלתי-אנושי, וששיכל כנראה למעלה מ-10% של אוכלוסייתו במלחמה זו. ואילו אנו, במלחמת הש"ח, לא שיכלנו אלא אחוז אחד מבני היישוב העברי של אז.

קשה להבין את ממשלתכם. בכל שנות מאבקנו, לא השמענו אף מילה אחת נגד ישראל. אין אף הכרזה אחת של הפל"ן, אף נאום אחד של מנהיג אלג'ירי, התוקף את ישראל. על אף עזרתן של מדינות ערב ועל אף הידידות הרבה שאנו רוחשים להן, קבענו כי לא נתערב בסיכסוך הישראלי-ערבי, וזלא נקוט לגבינו בשום עמדה. מדוע היתה ישראל צריכה לקבוע עמדה בסיכסוך שלנו? מדוע לא יכלה להיות לפחות ניטראלית? הרי אפילו הידידות בין ישראל וצרפת לא חייבה את ממשלת-ישראל ליותר מזה!

„מדוע צריכה ממשלת ישראל להתערב בכל דבר? מדוע היה צריך מן בן-גוריון ללכת וליעץ לדה-גול לבצע באלג'יריה חלוקה — הצעה שהיא תועבה בעיני כל אלג'ירי? מדוע לא יכלה ישראל לעמוד מן הצד?“

הזכרתי כי בהעזת-קובלנקה, בה השתתפה ממשלת אלג'יריה החופשית, נתקבלה החלטה אנטי-ישראלית. צינורלי הגיב בביטול. „בהעזתה כזאת יכולה כל מדינה להעביר החלטה, מבלי שזה יחייב למעשה את המדינות המשתתפות. קח למשל את עניין מוריסניה. מארזוק היתה מעוניינת בהחלטה נגד עצמאות מוריסניה, אותה היא תובעת לעצמה. ההחלטה נתקבלה. גם גאנה הצביעה בעדה. אבל למחרת היום קשרה גאנה יחסים דיפלומטיים מלאים עם מוריסניה. אין לזה שום חשיבות. ממשלת אלג'יריה לא עשתה מעולם שום צעד העשוי להתפרש ככל צורה שהיא כפעולה נגד מדינת-ישראל.“

יתכן שעובדה זו — שלא היתה שום התגרות אלג'ירית שתצדיק את המלחמה הטוטאלית של ממשלת-ישראל נגד מלחמת-השיחרור — היא שגרמה למישקע המיררות שהורגש היטב בדברי הנציג האלג'ירי. „אחיה אתך גלוי לב“, הוסיף. „אניאפשר לחסל מישקע זה במחירי. אפילו תבוא היום ממשלת ישראל ותגיד לנו: „החלטנו לשנות את עמדתנו, מהיום נצביע בעדכם“, לא נקבל את זה. נגיד לה: „שבע שנים, שעה שנספך דמם של רבבות בני אלג'יריה, נצעתם סכין בבגנו. תמכתם במשעבד בכל הצבעה ובכל צורה אחרת. עכשיו, שכאנו עומדים על סף הנצחון, איננו רוצים את עזרתכם. כן, יהיה דרוש זמן ממושך, אולי כמה שנים, לפני שיחסינו יבואו על תיקונם.“

מה יכולתי להשיב? אני אורח ישראל, ואני אחראי למעשי ממשלתי הנבחרת. יכולתי רק לשמוח כי נציג רשמי של ממשלת אלג'יריה מטיב לבחין בין ממשלת-ישראל לבין מדינת-ישראל. אין ספק כי זה ההישג העיקרי של פעולת הוועד הישראלי למען אלג'יריה החופשית. שהחזיר לתודעת הפל"ן כי בישראל כמו בכל מדינה דמוקרטית, יש דעות רבות — וכי ממשלות מתחלפות — אך ישראל היא עובדה קיימת.

★ ★ ★

הברווז המצויץ

ששתי כי בעוד רגע יגע צינורלי בבעייה שהיתה ידועה אז רק בחוגים מצומצמים, ושהתפרסמה ביתיים רבים.

באלג'יריה קיים ארגון צבאי-יהודי, שהוקם לצרכי הגנה-עצמית בעת צרה. חברי ארגון זה מאומנים היטב, ומצויידים בשקש טוב. הנהגתו השתנתה תכופות, מאחר שחברי-המפקדה יצאו בזה אחר זה מאלג'יריה.

באחד החילופים האלה נפל הארגון בידי הנהגה האוהדת את האו"ם. אלה העמידו למעשה, את הארגון כולו לרשות המחתרת הפאשיסטית הצרפתית. יחידות הארגון היהודי טעלו בשלילות האו"ם ולקחו חלק מרכזי בפוגרומים רבים. זה הרקע למהומות הדמים באוראן, בשעת, בהן ערכו צעירים יהודיים, חברי הארגון, סרעות באוכלוסייה האלג'ירית המוסלמית.

פל"ן ידע על התפתחות זו. אולם הפל"ן אינו מורכב מתמומימות, וגם לא משונאי-יהודים. על כן לא נתן פרסום לעובדות, אלא החל פועל מאחורי-הקלעים כדי ללחוץ על הארגון היהודי להשתחרר מתלות באו"ם. בעוד רדיו תוניס משדר תכופות קריאות

לפני שלוש שנים היה חסר בדיק קול אחד לקבלת החלטה פרו-אלג'ירית. ישראל הצביעה נגד.

הודעה רשמית של הממשלה הזמנית של הקהילה האלג'ירית

בריחת היהודים מספרד ומפני האינקוויזיציה, כאשר אפריקה הצפונית פתחה את שעריה בפני הפליטים. זו הפעם הראשונה בהיסטוריה מכריזה ממי שלה, המורכבת מלא-יהודים, על יהודים כעל בני מולדתה.

אין צל של חשש, שאלג'יריה החופשית תרדוף את היהודים, או תגרש אותם, או תעניק להם מעמד של אזרחים ממדרגה שניה. באלג'יריה של מחר יקראו הכל לעוזר בבנין האומה, הרחק מן הפחד, אי-הבטחון ואי-הצדק של השיעבוד הקולוניאלי.

הטיפול המיוחד שניתן ליהודים לפי חוקי כרמייה משנת 1871, וזועות מישר וישי, תעמולת הפירוד הקולוניאלי ליסטי של היום — כולם יבוא מחוץ-לארץ — ימוגו מחר, יחד עם כל סיוטי-העבר. מנהיגי אלג'יריה הלוחמת נתנו את דיבתם שאלג'יריה תהיה חופשית ודמוקרטית. פאטריוטים אלג'יריים — הן מוסלמים, הן יהודים — הקריבו את חייהם למען יקום הדבר.

ההתפרצויות החדשות של האנטי-שמיות והגזענות באלג'יריה ובצרפת, המכוונות נגד המוסלמים ונגד היהודים כאחד, מזכירות את ימי הכיבוש הנאצי. יעורר נא הדבר מחשבה.

יהודי אלג'יריה ניתנו בזכרון ארון. בחדאי לא שכחו את שפלות מישר וישי — שחוקק תוך ארבע שנים 153 חוקים, תקנות ופקודות, ששללו מהם את זכויותיהם, גירשו מן המינהל הקולוניאלי ומן המיכללות והפקיעו את רכושם. איש אינו יכול להיות כה תמים עד כי יאמין כי נצחון האולטרה-קולוניאליסטים, שהם בדיוק אותם האנשים שרדפו את היהודים בעבר, לא יביא להשבת אותה מישר עגום עצמו על כנו.

בדברו על האו"ם, אמר פייר מנדס-פראנס, ראש-הממשלה לשעבר, ב-25 בספטמבר 1961, כי „בין מנהיגיו נמצאים אחדים אשר אלג'יריה אינה בעיניהם אלא מכשיר פוליטי ותירוץ. יעדם הוא צרפת עצמה.“

★ ★ ★

מולדתם של יהודי אלג'יריה היא אלג'יריה. הם היו על אדמת אלג'יריה מזה אלפים שנה. כמו אחיהם המוסלמים, אין הם יודעים מולדת אחרת.

כשם שהפרוטסטנטים והקאטולים חיים בשלום ובשכנות טובה בארצות-הברית, כך חיו היהודים והמוסלמים באלג'יריה, זה בצד זה, במרוצת דורות — משחר הימים — אחרי

בעקשנות גוברת והולכת קראה התעמולה הקולוניאליסטית בשנה האחרונה ליהודי אלג'יריה ליכון לנטוש את הארץ, כשתגיע אלג'יריה לעצמאות. היא תובעת מיהודי אלג'יריה להפיק את המסקנה כי עליהם להגול ב„אלג'יריה צרפתית“.

לאור קריאה זו, החזרת ונישנית, יש להקדיש תשומת לב מיוחדת לרצח ויליאם לוי בידי האו"ם ב-20 בנובמבר, כאשר אחרי שארגון זה רצח את גיאק כהן ב-2 בנובמבר ואת עורך-הדין זרמתי, וישראל הקהילה היהודית בסטיף, ב-4 בנובמבר. מן הדין לבחון בקפדנות את המניעים והיעדים של אלה, התובעים מן היהודים לתמוך ב„אלג'יריה צרפתית“.

„אלג'יריה צרפתית“ היא קריאת-הקרב של הגנרלים הצרפתיים המסיתים ושל האייגון-הצבאי-השאי שלהם, הנתמך על-ידי המתיישבים האירופיים, הקולונייס. אירגון זה הוא פאשיסטי וגזעני במהותו ונהנה מגיבוי חזק של אנשי וישי לשעבר. אין יסוד כלשהו להניח כי האנטי-שמיות שלו מגבילה את עצמה למוסלמים האלג'יריים בלבד. עתה הוכח בעליל שהיא מכוונת נגד כל השמים.